

La clau de vidre

Un relat de: [Daniel N.](#)

La clau de vidre obria el palau fantàstic, inaccessible i remot. No s'hi podia arribar de cap manera, si no era fent servir les eines del pensament. El magí revoltat podia entrar-hi quan volgués, la serenitat de la vigília tenia l'accés vedat. Calia fer un esforç d'encís i embriagament per tal de poder-hi accedir.

La clau de vidre era trencadissa, fràgil de totes totes. Qualsevol fenomen inesperat la podia fer miques. L'esperança en la clau de vidre era per a ell la única raó per viure. Poder-la fer servir, poder-se evadir d'una realitat xocant, potser hostil. La clau de vidre era l'element fonamental de la seva serenitat, posterior.

Podia estar-se hores mirant la clau de vidre. La llum que la travessava s'acoloria en grocs apagats i deixava una petja a la taula a on era la clau, en formes que depenien de l'orientació de la font de llum i de la mateixa clau. No tenia pressa per fer servir la clau de vidre, però la necessitava en qualsevol cas. D'altres no tenien cap clau de vidre.

Podia caure la clau de vidre, esmicolar-se en un segon. Ell sabia construir-ne de noves. Costava però es podia fer. Calia polir-ne els engranatges als que s'havia d'acoblar. Polir el codi que feia accedir al lloc que pertocava. Un indret irreal i sense lògica, a on tot podia passar. Mes no volia trencar la clau de vidre. La feina de fer-ne una de nova era carregosa. Cada cop més pesant, cada clau de vidre més feixuga i més complicada.

I passava el temps i la clau de vidre canviava de forma. Li permetia entrar en unes bandes i no en unes altres. Sovint el portava a mons de malson, a indrets terribles i maleïts, dels quals no podia escapar. La clau no li deixava sortir, el deixava atrapat amb monstres i bèsties. La clau de vidre però pagava la pena, els bons moments sempre esborraven el record dels dolents.

L'evolució erràtica de la clau de vidre no el tenia gaire preocupat. Al capdavall la cosa funcionava, i no tenia gaires motius de queixa. D'altres persones només tenien claus de ferro, de fusta o de cartró, molt més resistents, capaces d'obrir portes més realistes. La clau de vidre feia accedir a un món de vidre, de fragilitat, d'inconsciència, fluït i suau, la de ferro només a un món de ferro, dur i implacable, sense cap concessió vers la feblesa tan dolça que donaven més o menys les altres claus.

De gent amb claus de ferro, o d'acer, o d'alumini, o de metacrilat, o de morter-50, tota aquesta gent vivia en un món realista, que només era un, que no coneixia alternatives. Mesuraven les seves accions en el seu pes exacte, sense equivocacions, sense marges d'error. Les coses eren com eren, d'una sola manera, i de tal manera calia prendre-se-les. Res no era ambivalent en el fons, no pas les coses importants.

Ell s'estimava més fer servir la clau de vidre. De fet també tenia una clau de ferro, la necessitava per complir amb algunes obligacions quotidianes, la memòria de l'objecte i la justificació de les quals s'havia perdut feia temps en el fons de la seva ment. Allà la tenia, quan li demanaven responsabilitat la feia servir, clau de ferro. Quan li demanaven compromís igualment, clau de ferro. Quan es trobava a casa seva, en la tranquil·litat de la llar, fora la clau de ferro.

Això li havia comportat alguns problemes. La gent amb claus de ferro no deixava passar un instant desapropiat. Quan detectaven una clau de vidre volien lluitar. Volien demostrar que el ferro de la seva clau era més fort, més dur i estava millor preparat. Ell era un somiatruïtes amb una clau de vidre inútil que només li feia perdre el temps. El ferro havia de fer miques el vidre. La realitat havia de triomfar sobre els somnis. Les coses tal qual eren amb la seva única interpretació havien d'entendre's perfectament sota aquesta òptica.

Tanmateix la clau de vidre tenia propietats que no tenia la clau de ferro. La clau de vidre podia pensar, imaginar i conjecturar. La clau de ferro només podia obeir, ni que fos la pura realitat, sense cap marge per a la improvisació. La clau de vidre amb els seus pensaments esbojarrats es reia de la clau de ferro i dels que la portaven.

Ell feia servir la clau de vidre sovint. En moments de gran atapeïment d'idees, d'excuses, d'obligacions o responsabilitats era el moment de posar-la en marxa. Allà a on fos, sense cap mena de retenció o capteniment. Ningú no li podia negar la seva clau de vidre. Ell era el responsable de la seva vida anímica i ningú no li podia dir quines portes podia obrir i quines no. Les portes de vidre i els mons de vidre potser no eren durs com d'altres, potser no eren fidels a la realitat, potser no cotitzaven els seus impostos, però eren ben lliures d'existir, i les seves portes, i els seus components com a mons fet miques podien reconstruir-se, per molt que el ferro les saquegés a sang i foc.

Així doncs ell atresorava la seva clau de vidre, era el mot de pas a una realitat del tot alternativa, a on no hi havia gaires imperatius, a on els codis morals i altres ximpleries eren laxes. La clau de vidre era doncs la seva possessió més preuada, la que el podia conduir a un món privat i d'accés exclusiu, en el qual deixar de banda jerarquies i cadenes d'ordres, en el qual sentir-se definitivament lliure i sense lligams a destacar. La clau de vidre era indispensable. Es planyia dels pobres que havien d'arrossegar claus de ferro, per entrar a un món realista i alhora tan arbitrari com la resta.

***

Mes no volia pensar en les claus de ferro. Eren insociables sovint, es relacionaven només amb elles mateixes, tenien tendència a tancar-se en els seus postulats i no fer-ne cas dels dels altres. La clau de vidre no volia influir en res en absolut. No tenia intenció de fer extensiu el seu vidre a la resta de mons. La clau de vidre acceptava qualsevol diversitat, sempre que la seva unicitat fos respectada per aquesta diversitat. Si no ho era havia de lluitar amb força, amb estratègies ben ordides per tal de foragitar l'enemic.

Mes l'enemic no era a la vora. Ni coneixia una petita part de la realitat del món de vidre. Una realitat tan real com qualsevol altra, cap realitat no podia ser perfecta, tret d'alguna que fos veritablement real, subjacent i universal, i que no es podia esbrinar. Així doncs la seva clau de vidre era perfectament útil per fer-se servir. Ningú no li podia retreure fantasia o imaginació. La resta de claus no eren més reals, ni s'aproximaven més a la veritat.

A tocar de la finestra oberta guaitava el carrer. Amb la seva clau de vidre a la mà, el cap se li tornava de vidre. El pensament es fragilitzava, tot plegat es feia difús, confonia les realitats d'una manera estranya. La clau de vidre transparent tenia aquests efectes, que no eren indesitjables, al contrari, era precisament el que esperava d'ella.

Al capdavant no guardava la seva clau de vidre per no res, per pur plaer, o per defugir obligacions o realitats. La guardava perquè posava en qüestió el més profund del seu pensament, les seves idees més arrelades i que tenia per més certes es relativitzaven en certa manera, i deixaven de ser cadenes pesants per a ser indicacions corteses del que podia ser.

La clau de vidre no era enemiga, mai no ho havia estat. Les persones podien ser enemigues. Les claus per accedir a mons de màgia no li podien fer mal. Les persones eren les que feien mal. Sabien de la seva clau de vidre i de les seves possibilitats, i no podien suportar que ell en fes ús, que la gaudís en llibertat, que fos un plaer personal i íntim utilitzar-la. No podien suportar la seva estranya felicitat, i per això s'havien d'abraonar amb el seu excés d'imaginació. Potser el que passava era que d'altres tenien un defecte de pensament. El defecte de la realitat.

Mes no sabia quina realitat. La persona més enraonadament sana podia fer un disbarat en qualsevol moment. Aleshores és que no era sana, ja des d'abans, i per tant les altres persones sanes amb les seves claus de ferro podien estar tranquil·les. Havia fet passar una clau de vidre per una de ferro. La culpa era seva.

Ell no pensava massa en culpes, ni en culpables ni en excuses vàries per justificar-se a si mateix. La seva clau de vidre no sabia res de la culpa, a dins el món de vidre no existia la culpa, la culpa no podia travessar el llindar de la porta de vidre. Quedava enfora. Ja podien insistir en que passés, que no passava.

La culpa es desfeia com mantega al foc en contacte amb la clau de vidre. Ell no era culpable, no era reu de cap delictes, no tenia càrregues de consciència considerables, ni havia de tenir-les. No li podien inculcar una culpa que no era seva. No podien ficar-li verí a l'ànima i dir-li que havia de ser millor del que era, i així per sempre més, sense descans ni límit. La clau de vidre era el seu descans.

Sovint la clau es tornava negra i blanca, de vegades tenia color, potser traços petits, potser brotxades alegres i benintencionades. Tenia molts matisos la clau de vidre. La veritat era que podia fer i desfer al seu gust dins el món de la clau de vidre, i que res no el podia esmorteir o minvar quan estava en plena possessió de la seva llibertat, de les possibilitats que li permetia la clau de vidre.

Quan havia de fer front a les responsabilitats deixava la clau de vidre a un calaix, esperant, amatent a fer-se servir, sempre disponible. Quan tornava fatigat d'haver complert amb les seves responsabilitats seguia allà al calaix, esperant ser utilitzada. Els altres es conjuraven per tal que no pogués tenir accés a la seva clau de vidre. Li parlaven del que havia de ser, del que havia de progressar, del perquè de tot plegat, fins a les coses més minses. Ell no feia gaire cas. La clau de vidre era la seva llibertat individual, i si arribava a ser un problema era per intervenció de persones malignes que li volien mal.

La clau de vidre mai no l'havia traït, mai no l'havia fet mal, i mai no l'havia deixat abandonat. Si la feia servir amb prudència podia aconseguir alliberar-se dels mals del seu esperit, dormir tranquil·lament i d'una tirada i despertar-se l'endemà amb el cap ben clar. La clau de vidre no era un perill, no era una creació d'esperits del mal,

no era terrible ni esclavista. La clau de vidre era una sortida, un recer, un amagatall i un alliberament.